

Жасөспірімдер үйі туралы үлгі қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 17 наурыздағы № 101 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 19 наурызда № 27180 болып тіркелді

"Отбасы үлгісіндегі балалар ауылы және жасөспірімдер үйлері туралы" Қазақстан Республикасының Заңының 22-бабының 2-тармағына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Қоса беріліп отырған Жасөспірімдер үйі туралы үлгі қағидалары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Балалардың құқықтарын қорғау комитеті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрық ресми жарияланғаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің ресми интернет-ресурсында орналастыруды;

3) осы бұйрық мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Заң департаментіне осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Білім және ғылым вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

министрдің м.а.

Ш. Каримова

министрдің м.а.

2022 жылғы 17 наурыздағы

№ 101 бұйрығымен

бекітілген

Жасөспірімдер үйі туралы үлгі қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Жасөспірімдер үйі (әлеуметтік бейімделу орталықтары) (бұдан әрі – Жасөспірімдер үйі) туралы үлгі қағидалары "Отбасы үлгісіндегі балалар ауылы және жасөспірімдер үйлері туралы" Қазақстан Республикасының Заңының 22-бабының 2-тармағына сәйкес әзірленді және меншік нысаны мен ведомстволық бағыныстылығына қарамастан жасөспірімдер үйлері қызметінің тәртібін айқындайды.

2- тарау. Жасөспірімдер үйлері қызметінің тәртібі

2. Жергілікті атқарушы органдардың шешімімен Жасөспірімдер үйі мемлекеттік мекеме нысанындағы дербес заңды тұлға ретінде құрылады және жұмыс істейді.

3. Жасөспірімдер үйі әлеуметтік бейімделуден өтіп жатқан адамдардың тәрбиеленуіне, білім алуына, мамандық таңдауына көмек көрсетуге және дербес өмірге дайындалуына жағдайлар жасауды қамтамасыз етеді.

4. Жасөспірімдер үйі балалар ауылының, балалар үйінің, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған мектеп-интернаттың әкімшілігімен, қорғаншылық және қамқоршылық, білім беру органдарымен, денсаулық сақтау, халықты әлеуметтік қорғау, ішкі істер саласындағы уәкілетті органдармен және өзге де ұйымдармен өзара іс-қимыл жасайды.

Дербес заңды тұлға ретінде жұмыс істейтін Жасөспірімдер үйі қорғаншылық және қамқоршылық, білім беру органдарымен, денсаулық сақтау, халықты әлеуметтік қорғау, ішкі істер саласындағы уәкілетті органдармен және өзге де ұйымдармен өзара іс-қимыл жасайды.

5. Жасөспірімдер үйін басқаруды балалар ауылының, балалар үйінің, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған мектеп-интернаттың әкімшілігі балалар ауылы, балалар үйі, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған мектеп-интернат әкімшілігінің ұсынуы бойынша лауазымға тағайындалатын және лауазымынан босатылатын Жасөспірімдер үйінің директорымен бірлесіп жүзеге асырады. Балалар ауылының, балалар үйінің, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған мектеп-интернаттың әкімшілігі мен Жасөспірімдер үйі директорының өзара іс-қимылы Жарғымен айқындалады.

Дербес тұлға ретінде жұмыс істейтін Жасөспірімдер үйін басқаруды "Мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшылары мен педагогтерін лауазымға тағайындау, лауазымнан босату қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 21 ақпандағы № 57 бұйрығымен бекітілген қағидаларға (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 7495 болып тіркелген) сәйкес лауазымға тағайындалатын жасөспірімдер үйінің директоры жүзеге асырады.

6. Жасөспірімдер үйіне түсуге тілек білдірген балалар ауылының тәрбиеленушілері және балалар үйлерінің, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған мектеп-интернаттардың түлектері мынадай құжаттарды ұсынады:

1) еркін нысандағы өтініш;

2) жеке куәліктің түпнұсқасын және көшірмесін (құжаттың түпнұсқасы көшірмесімен салыстырып тексеруден кейін әлеуметтік бейімделуден өтіп жатқан тұлғаға қайтарылады);

3) денсаулық жағдайы, оның ішінде психикалық саулығы, есірткіге (уытқұмарлыққа), алкогольге тәуелді еместігі туралы анықтаманы;

4) ата-аналары туралы мәліметті (ата-анасының қайтыс болуы, ата-ана құқықтарының шектелуі немесе олардан айрылуы, ата-анасының хабар-ошарсыз кетті деп танылуы, олардың қайтыс болды деп жариялануы, әрекетке қабілетсіз, әрекетке қабілеті шектеулі деп танылуы, ата-анасының бас бостандығынан айыру орындарында жазасын өтеуі, ата-анасының іздестірілуі, ата-анасының баласын тәрбиелеуден немесе оның құқықтары мен мүдделерін қорғаудан жалтаруы, оның ішінде ата-анасының өз баласын стационарлық үлгідегі тәрбиелеу, емдеу және медициналық-әлеуметтік мекемесінен алудан бас тартуы, сондай-ақ ата-ана қамқоршылығы болмаған өзге де жағдайлар);

5) оқу немесе жұмыс орнынан анықтаманы ұсынады.

7. Балалар ауылының, балалар үйінің, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған мектеп-интернат жанындағы Жасөспірімдер үйіне қабылдау аталған ұйым басшысының бұйрығымен жүргізіледі.

Дербес заңды тұлға ретінде жұмыс істейтін Жасөспірімдер үйіне қабылдау Жасөспірімдер үйі директорының бұйрығымен жүргізіледі.

8. Балалар ауылдарының тәрбиеленушісін немесе балалар үйлерінің, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған он алты жастан жиырма үш жасқа дейінгі балаларға арналған мектеп-интернаттардың түлегін әлеуметтік бейімделуден өту үшін қабылдау кезінде жасөспірімдер үйінің әкімшілігі оны Жасөспірімдер үйінде тұру қағидаларымен, оның құқықтары мен міндеттерімен таныстырады.

9. Балалар ауылының, балалар үйінің, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған мектеп-интернаттың жанындағы Жасөспірімдер үйінде әлеуметтік бейімделуден өтіп жатқан он алты жастан он сегіз жасқа дейінгі адамдардың мүдделерін осы ұйымдардың әкімшілігі білдіреді және қорғайды.

10. Әлеуметтік бейімделуден өтіп жатқан он алты жастан он сегіз жасқа дейінгі адамдар өз табысына, стипендиясына, жәрдемақыларына, өзге де әлеуметтік төлемдерге және өздері жасаған зияткерлік меншік құқығы объектілеріне дербес иелік етеді, сондай-ақ ұсақ тұрмыстық мәмілелерді жасайды.

11. Жеткілікті негіздер болған жағдайда қорғаншы және қамқоршы орган әлеуметтік бейімделуден өтіп жатқан адамдарды өз табысына, стипендиясына, өзге де кірістеріне және өзі жасаған зияткерлік меншік құқығы объектілеріне өз бетінше билік ету құқығын шектеуі немесе одан айыруы мүмкін.

12. Әлеуметтік бейімделуден өтіп жатқан адамдардың құқықтары мен міндеттері балалар ауылының әкімшілігі, балалар үйі және жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған мектеп-интернат пен түлек (тәрбиеленуші) арасында жасалған Жасөспірімдер үйінде бағып-күту туралы "Отбасы үлгісіндегі

балалар мен жасөспірімдер ауылдарының қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілерді бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2001 жылғы 18 шілдедегі № 583 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 1629 болып тіркелген) үлгі шарт негізінде айқындалады.

Дербес заңды тұлға ретінде жұмыс істейтін Жасөспірімдер үйінде әлеуметтік бейімделуден өтіп жатқан адамдардың құқықтары мен міндеттері жасөспірімдер үйінің әкімшілігі мен балалар ауылының тәрбиеленушісі немесе балалар үйлерінің, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған мектеп-интернаттардың түлегі арасында жасалған Жасөспірімдер үйінде күтіп-бағу туралы шарт негізінде айқындалады.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК